

Dosarul nr. 2ra-982/23
2-22011122-01-2ra-14072023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: A. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Pahopol, A.Braga, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de Svetlana Sviridova,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Svetlana Sviridova împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu
privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a
cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 21 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și casată
hotărârea din 13 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o
nouă hotărâre prin care a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată,

c o n s t a ț ă:

La 25 ianuarie 2022 Svetlana Sviridova a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la
constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și
repararea prejudiciului moral (f.d.2-5).

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că la 19 septembrie
2016 a depus acțiune împotriva Primăriei or. Codru, Lidiei Roșca, Olgăi Roșca,
Maxim Roșca, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice”, ulterior
completată, prin care a solicitat anularea deciziei nr. 4/51 din 27.11.2015 și
recunoașterea în calitate de posesor de bună credință a sectorului de teren din
str.XXXXX, or. XXXXX în hotarele anilor 2004 - 2005.

La fel, reclamanta la 01 februarie 2017 a depus acțiune împotriva Primăriei
or. Codru cu privire la anularea deciziei Primăriei or. Codru nr. 4/15 din 29
septembrie 2019 „Cu privire la înstrăinarea terenului aferent casei de locuit
individuale”.

Prin încheierea din 30 mai 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru ambele cauze au fost conexate.

La 28 martie 2018 Svetlana Sviridova a depus acțiune împotriva Primăriei or. Codru, Lidiei Roșca, Maxim Roșca și Olgăi Roșca, prin care a solicitat anularea actului de stabilire a hotarelor a sectorului de teren în scopul elaborării planului geometric din 12 februarie 2016, declararea nulității absolute a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 16 mai 2016, prin care s-a repartizat în proprietate privată 2/3 cote-părți din teren eliberat Lidiei Roșca, declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Primăria or. Codru și Maxim Roșca la data de 08 aprilie 2016.

Astfel, cauzele au fost conexate.

Reclamanta a indicat că, prin hotărârea din 17 octombrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost casată hotărârea judecătorească și a fost emisă o nouă hotărâre de respingerea acțiunii.

Prin încheierea din 17 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Svetlana Sviridova a fost declarat inadmisibil.

Consideră reclamanta că, termenul de examinare a cauzei nu este unul rezonabil conform prevederilor art. 192 alin. (2) din Cod de procedură civilă, jurisprudenței CEDO, motiv din care, prin prisma art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 solicită constatarea ca fiind încălcat dreptul la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral în cuantum de 100 000 de lei.

Prin hotărârea din 13 aprilie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Sviridova împotriva Ministerului Justiție al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

S-a constatat încălcarea dreptului Svetlanei Sviridova la examinare în termen rezonabil a cauzei civile nr. 3-1530/16.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Svetlanei Sviridova suma de 5 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, cererea de chemare în judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.54, 58-66).

În consolidarea soluției adoptate, cu referire la constatarea încălcării dreptului reclamantei la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, instanța de judecată a conchis că cauza a fost examinată în prima instanță începând cu 19 septembrie 2016 – 17 octombrie 2018, instanța de apel 13 februarie 2019 – 26 mai 2021 și instanța de recurs 18 octombrie 2021 – 17 noiembrie 2021, fiind respectate toate drepturile procedurale ale participanților la proces.

Concomitent instanța de fond a reținut că suma de 100 000 de lei, pentru repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de

examinare a cauzei solicitată de către reclamantă este excesivă, iar suma 5 000 de lei, reprezintă o satisfacție echitabilă a despăgubirilor.

La 14 aprilie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 13 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar la 11 iulie 2022, a fost depusă cererea de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte prin acțiunea să fie respinsă ca fiind neîntemeiată (f. d. 56, 69-76).

Prin decizia din 21 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată integral hotărârea din 13 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, potrivit căreia a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată (f. d. 193, 194-206).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat că instanța de fond nejustificat a constatat încălcarea dreptului Svetlanei Sviridova la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile nr.3-1530/16 și a acordat cu titlu de despăgubire morală suma de 5 000 lei, în temeiul Legii nr.87 din 21 aprilie 2011.

Instanța de apel a constatat că, în cadrul judecării cauzei civile nr.3-1530/16 în instanța de fond au avut loc 34 ședințe, dintre care 24 ședințe au fost amânate din inițiativa reclamantei Svetlana Sviridova sau a reprezentanților acesteia. Ulterior, în cadrul judecării cauzei menționate în instanța de apel din 14 ședințe petrecute, 6 ședințe au fost la fel amânate din inițiativa Svetlanei Sviridova și reprezentantului apelantei.

Astfel, amânarea ședințelor de judecată la caz, nu-i poate fi imputată instanței de judecată, or, ședințele de judecată au fost amânate în repetate rânduri din diverse motive și anume: neprezentarea în ședință a părților implicate în proces, inclusiv fără a fi invocate motivele neprezentării; aflarea judecătorilor (primei instanțe, instanței de apel) în concediul medical, examinarea numeroaselor cereri și demersuri, inclusiv parvenite de la reclamantă; atragerea în proces a intervenienților accesorii și a terțului, obligarea prezentării actelor suplimentare, a dosarului administrativ, conexarea a trei cauze, examinarea demersurilor de numire a expertizei, reluarea examinării cauzei în fond, amânarea deliberării și pronunțării încheierilor/deciziei, instituirea stării excepționale/de urgență, în legătură cu situația epidemiologică din țară și răspândirea virusului COVID-19.

Totodată, instanța de apel a apreciat că cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Sviridova împotriva Primăriei or. Codru, Consiliului or. Codru, Lidiei Roșca, Olgăi Roșca, lui Maxim Roșca, persoane terțe IP „Agenția Servicii Publice”, Agenția Proprietății Publice și Andrei Calistru, cu privire la anularea deciziilor Consiliului orașenesc Codru nr. 4/51 din 27 noiembrie 2015 și nr. 4/15 din 29 septembrie 2016, obligarea la privatizarea terenului, recunoașterea ca proprietar de bună credință, anularea actului de stabilire a hotarelor sectorului de teren în scopul elaborării planului geometric din 12 februarie 2016, declararea nulității absolute a titlului de autentificare a

dreptului deținătorului de teren din 16 mai 2016, declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Primăria or. Codru și Maxim Roșca la 08 aprilie 2016 pentru exploatarea și deservirea casei de locuit individuale, împotriva deciziei din 26 mai 2016 pentru exploatarea și deservirea casei de locuit individuale, nu se încadrează în categoriile enumerate la art. 192 Cod de procedură civilă, ca fiind cauză civilă care se judecă de urgență în mod prioritar.

Instanța de apel a remarcat și faptul că, Svetlana Sviridova deși dispunea de dreptul de a depune cerere de accelerare a examinării cauzei, nu și-a valorificat acest drept, fapt ce denotă că și-a exprimat acordul cu stabilirea ședințelor de judecată și că, nu există pericolul de încălcare a termenului rezonabil de examinare a cauzei civile.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, nu există careva motive de tergiversare a examinării cauzei civile, or, însăși respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată naționale, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei.

La 31 martie 2023, Svetlana Sviridova a declarat recurs împotriva deciziei din 21 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe (f. d. 209-212).

În susținerea recursului, a menționat că instanței de apel prin decizia emisă nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume art.192 alin. (2) din Codul de procedură civilă, care stipulează că cauzele cu privire la contestarea hotărârilor autorităților publice, se judecă de urgență și în mod prioritar.

A indicat că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia cu privire la temeinicia apelului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și netemeinicia cererii de chemare în judecată depusă de ea cu privire la repararea prejudiciului moral, în contextul constatării încălcării dreptului la examinare a cauzei în termen rezonabil, pe motiv că cauza s-a aflat în examinare mai mult de 5 ani.

La 14 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat prin intermediul oficiul poștal în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova pentru notificare copia recursului declarat de Svetlana Sviridova, explicându-i dreptul de a depune referință (f. d. 216).

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Conform extrasului din poșta electronică cât și a scrisorii de însoțire anexate la materialele cauzei, decizia motivată din 21 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Svetlanei Sviridova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în mod electronic, la 15 mai 2023 (f. d. 207-207-verso).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 31 martie 2023 (f. d. 209-212).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de Svetlana Sviridova împotriva deciziei din 21 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinat în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Svetlana Sviridova este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de Svetlana Sviridova, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Svetlana Sviridova, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Svetlana Sviridova împotriva deciziei din 21 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă